

הרהור נוסף על סעיף 79א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984

עו"ד מאיר שריקי

רבות דוֹבְּר ונכתב אודות פרשנותו ודרך יישומו של סעיף 79א, מאז הוסף בשנת 1992 לחוק בתי המשפט (במסגרת תיקון 15 לחוק, וראו גם דברי ההסבר בה"ח 2070 מיום 16/07/1991). שופטים ומלומדים עסקו במלאכה ופרשו את משנתם בהזדמנויות שונות על גבולותיו של סעיף 79א, על התוכן אותו יש לצקת לסעיף זה, על התועלת הרבה בשימוש תדיר בכלי חשוב זה להחשת פתרון סכסוכים בין בעלי דין, ולהקלה על עומס ההתדיינויות בבתי המשפט. על פני הדברים נדמה כי בהוספת סעיף זה לחוק, התכוון המחוקק להעמיד לרשות השופט כלי ראוי להשגת שתי המטרות החשובות הנ"ל, ובכך הוא היקנה למוסד "הפשרה" מעמד פורמאלי בדבר חקיקה עיקרי.

כזכור, סעיף 79א קובע כהאי לישנא:

79א. (א) בית משפט הדין בעניין אזרחי רשאי, בהסכמת בעלי הדין, לפסוק בעניין שלפניו, כולו או מקצתו, בדרך של פשרה.

(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לגרוע מסמכותו של בית המשפט להציע לבעלי הדין הסדר פשרה או לתת, לבקשת בעלי הדין, תוקף של פסק דין להסדר פשרה שעשו ביניהם."

קדם לחקיקתו של סעיף 79א הנ"ל סעיף 4(ג) לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, אליו התייחס הנשיא שמגר בפס"ד **עותמאן** (ע"א 364/89), במסגרת ערעור על פסק-דין שניתן בפשרה מכוח הסעיף האמור, שם נאמרו הדברים הבאים, היפים במהותם גם לסעיף 79א שבא בעקבותיו:

"מטבעה של פשרה הוא שהיא איננה מבטאת בדרך כלל את מלוא דרישתו של הצד התובע. דיון בשלב הערעור אינו יכול להיות מעוגן אך ורק בכך שנזכרה תקוותו של בעל דין לקבלת סכום גבוה יותר. לו הייתה ערכאת הערעור נוהגת להעביר כל פשרה בשבט הביקורת, כאשר אמת המידה היא רק דיונו הכללי של הסכום שנפסק, היה בכך במידה רבה כדי לרוקן את סעיף 4(ג) הנ"ל מתוכנו וממטרותיו... ניתן לומר באופן כללי כי במקרה של ערעור על פשרה, העילות להתערבות בדרך כלל מצומצמות יותר מאשר במקרה של ערעור רגיל, ובית המשפט ייטה להתערב בפסק דין של פשרה אך ורק במקרים בולטים וקיצוניים."

ההבנה שהתקבעה ברבות השנים, מאז חקיקתו של סעיף 79א, הן בקרב המלומדים והן בפסיקה היא, כי הוא נועד לאפשר לצדדים להגיע להכרעה מהירה בעניינם ולסיים את הסכסוך ביניהם בדרך של פשרה, שאינה מבוססת על הוראות הדין המהותי, ובה בעת להקל גם על העומס על בתי המשפט, ועילות ההתערבות של בית המשפט של הערעור תהיינה מצומצמות יותר מאשר במקרה של ערעור רגיל (ראו גם אורי גורן, בספרו **"סוגיות בסדר דין אזרחי"**, מהדורה אחת-עשרה בעמ' 651 ואילך). על דרך החיוב נאמר, כי בית המשפט של הערעור ייטה להתערב בפסק דין שניתן בפשרה, אך ורק במקרים של **"חריגה קיצונית ביותר מגבולות הסבירות במסקנות או בקביעת הסכומים שנפסקו"** (רע"א 6756/96, בעניין זונשוילי), והלכה למעשה, המקרים שבהם התערב בעבר בית המשפט של הערעור בפסקי דין שניתנו בפשרה כאמור הינם ספורים, ובאופן ציורי, אף ניתן למנותם על אצבעות כף יד אחת.

לא אחת נשמעה בעבר טענה, כי בית המשפט חרג מסמכותו בנותנו פסק-דין בפשרה במסגרת סעיף 79א, באותם מקרים שבהם מצא הוא לדחות תביעה בשלמותה, או אף לקבל אותה בשלמותה (רע"א 4044/04, בעניין **בוקרה**), שכן בהסמיכם את בית המשפט לפסוק על דרך הפשרה, התכוונו הצדדים לכך שבית המשפט ימצא את "שביל הזהב" בין טענותיהם, ולא דווקא באופן מאוזן או מעוין, ולא יפעיל שיקולים של **דין מהותי**, מכוחם ידחה או יקבל תביעה בשלמותה, שאחרת "מה הועילו חכמים בתקנתם" !!

שאלה זו התעוררה במלוא היקפה בפס"ד שניתן בשנת 1999 בעניין **אגיאפוליס** (ע"א 1639/97, **אגיאפוליס נ' הקסטוריה**), שם נפסק כי **"סעיף 79א אינו מונע את בית המשפט להחליט, בגדר סמכותו, לקבל את התביעה במלואה או לדחותה במלואה, אם כי יש להניח שנסיבות אלה תהיינה מטבע העניין נדירות"** (וראו גם ב-ע"א 3958/95 בעניין **עוזבון המנוח אלפרד שמעון**).

על אף נדירות השימוש בסמכות בית המשפט לדחות או לקבל תובענה בשלמותה בפסק-דין הניתן בפשרה, אין ספק שהיא בגדר סמכותו המובהקת של בית המשפט, ויחד עם זאת, בעמדה המתנגדת לשימוש בסמכות נדירה זו של בית המשפט גלומה למעשה טענה מהותית יותר לפיה, בבוא בית המשפט לפסוק על דרך הפשרה, עליו להניח מידי את הדין המהותי, ועליו לעשות שימוש בכלים ובכללים של

צדק והגינות, ולהבדיל, כמילות התפילה של יום הכיפורים, על בית המשפט 'לקום מכיסא דין ולשבת על כיסא הרחמים'. באומרנו כך, ובהינתן כי בית המשפט ינהג ביד קפוצה בעשיית שימוש בסמכותו הנדירה לדחות או לקבל תביעה בשלמותה, יש משום מתן סיפוק לתחושתם המשותפת של בעלי הדין, כי בפשרה שהושגה אמנם לא התמלאו כל דרישותיהם ומאוויהם, מחד גיסא, אך גם לא יצאו וידיהם על ראשם, מאידך גיסא. שימוש כזה בסמכות הפסיקה בפשרה יהיה ראוי ומבורך, ואף עדיף על שימוש בדין המהותי כבסיס יחיד לפסיקה בפשרה.

במאמרם המקיף של ד"ר חמי בן-נון ועו"ד עמוס גבריאל **"ייקוב הדין את הפשרה"** (פורסם בנבו), הם עושים שימוש במונח החדש **"פשרה משפטית מיוחדת"**, בכל הנוגע לפסק-דין שניתן במסגרת סעיף 79א, זאת כדי להבדיל אותה מכל פשרה אחרת, או אף מהגדרתו המילונית של המונח "פשרה". לשיטתם, זהו הסדר ספציפי הדומה להליך הבוררות, ובו ניתנה לבתי המשפט היכולת ליתן פסקי-דין לא מנומקים שבהם יוכלו לקבל או לדחות גרסה שלמה ולהכריע ע"י כך בסכסוכים, ולא בהכרח ליישבם.

בנתחם את פס"ד **אגיאפוליס הנ"ל**, מגיעים המחברים בן-נון וגבריאל למסקנה לפיה **"מתוך עובדת הסכמתם של צדדים לפסק-דין בדרך של פשרה ניתן להניח כי כל צד לקח בחשבון גם אפשרות שעמדתו תישלל לחלוטין, היינו, אפשרות שהתביעה תידחה כולה או שתקבל כולה"**, ובהינתן תוצאה כזו, אף אין זה ראוי שהצד המאוכזב יפנה לערכאת הערעור ויעלה בפניו טענות כנגד פסק הדין, כאילו היה זה פסק-דין רגיל, שכן במקרה כזה, ייחשב הצד המערער כמי שהפר את "ההסכם המשולש" שנקשר בין שני הצדדים להליך לבין בית המשפט, לקבל עליו ללא עוררין את הפסיקה שתינתן במסגרת סעיף 79א.

להצדקת עמדתם זו, הציגו המחברים לבעלי הדין ולפרקליטיהם להציב מראש את גבולות הפשרה, כך שידי בית המשפט תהיינה כבולות בפסיקתו, וכך יוכל כל אחד מהצדדים לכלכל את מעשיו ואף את ציפיותיו מפסק הדין, בבחינת סכומי מינימום ומקסימום שעתידים להיפסק בפסק הדין שיינתן.

בכל הכבוד הראוי, ועם זאת שאנו מסכימים לקביעה בדבר גבולות סמכותו של בית המשפט לפסוק בפשרה עדי כדי קבלת או דחיית התביעה במלואה, אין בידנו להסכים עם מסקנת המחברים בן-נון וגבריאל בדבר קיומו של "ההסכם המשולש". ראש וראשון יש לומר כי מעולם לא נשמע במחוזותינו כי יכול וייוצר "הסכם משולש" בין בעלי הדין לבין בית המשפט, שאמנם כוחו עימו לפסוק (גם) לפי הדין המהותי, אולם כאמור בפרשת אגיאפוליס, יהיו אלה מקרים נדירים שבהם יעשה בית המשפט שימוש בסמכות זו. אין הדעת סובלת לייחס לבית המשפט מעורבות בהסכם כלשהו עם בעלי הדין, ועצמאותו של בית המשפט חייבת להיות ברורה וכפופה למורא הדין בלבד, ולעולם עליה לעמוד לנגד עיניהם של המתדיינים בפניו, שאם לא תאמר כן, תקצר הדרך לטענה המשמיעה אותנו כי בנסיבות חריגות יכול ויעלה בדעתו של מי מבעלי הדין לנקוט בהליכי תביעה נגד השופט היושב בדין והפוסק על דרך הפשרה, בעילה של הפרת "ההסכם המשולש" האמור. משעה שנכרכו בעלי הדין ובית המשפט בצוותא חדא במושגים הלקוחים מעולם הדימויים והמושגים של דיני החוזים, פשיטא שעומדות לצדדים גם התרופות החוזיות המוכרות בדין וגם כלפי בית המשפט, ואנו סבורים, בכל הכבוד, כי גם המחברים המלומדים עצמם לא התכוונו לתוצאה מרחיקת לכת זו.

במאמרו המאלף של כבי' השופט טירקל **"אחד לדין ואחד לפשרה"** (שערי משפט ג1) תשס"ב), הוא מנתח את מעלותיה של הפשרה לפי סעיף 79א וקובע כי **"יש לפשרה משמעות מערכתית שהיא מכבה את אש המחלוקת ואינה משאירה גחלים לוחשות העוללות להציתה מחדש"**, זאת בנוסף למשמעות החינוכית והחברתית של הסתגלות בעלי הדין ליישוב סכסוכים בדרך של פשרה והימנעות מווכחנות, התנצחות והתדיינות מיותרות רבות. עוד מוסיף השופט טירקל וקובע במאמרו כי הפשרה מיישבת את הסכסוך בדרך הוגנת, והיא כרוכה בויתורים הדדיים, תוך מודעות לאי ודאות עובדתית או משפטית, והיא מאפשרת לבעלי הדין לחזור לשגרת חייהם ואף חוסכת להם את ההוצאות הכרוכות בהתדיינות ממושכות, ולהמחשת הדברים הוא מצטט ממאמרו של ח"נ ביאליק **"הלכה ואגדה"**: **"להלכה – פנים זועפות, לאגדה – פנים שוחקות. זו קפדנית, מחמרת, קשה כבדול – מידת הדין; וזו ותנית, מקילה, רכה כשמן – מידת הרחמים"**. מסקנתו היא איפוא שמן הראוי לעודד את המתדיינים ללכת בדרך הפשרה, ומשפטק בית המשפט על דרך זאת, ראוי לה לערכאת הערעור שלא תתערב בפסיקתו, אלא רק במקרים נדירים ויוצאי-דופן המצדיקים התערבות כזאת.

אכן דברים כדורבנות וכל מילה בסלע, ויחד עם זאת, ובכל הכבוד הראוי, ועם כל הרצון לצרף את קולנו לעדת המריעים לצליליה הנעימים של הפשרה לפי סעיף 79א, על כל היתרונות שפורטו במאמרו של השופט טירקל, אין לנו אלא להעמיד לרשות עמיתינו הקוראים את ניסיונו הצנוע, שהצטבר בארבעה עשורים של עשייה יומיומית בין כותלי בתי המשפט לערכאותיהם, המביא נקודת מבט שונה במקצת.

אכן נכון הוא כי המחוקק חרת על דגלו את הרצון לסיים סכסוכים באופן יעיל וסופי, ולהקל על העומס הכבד המוטל על כתפי השופטים העושים במלאכה, ובוודאי זכורה לפל עצתו של יתרו כהן מדיין למשה חתנו (בספר שמות, פרשת יתרו, פרק י"ח מפסוק י"ג ואילך) למנות שופטים 'שרי אלפים, שרי מאות, שרי חמישים ושרי עשרות' (הערכאות השיפוטיות הראשונות שנוצרו במקרא), במטרה להקל על העומס הבלתי נסבל שהוטל על משה במלאכת השפיטה.

אין אנו חולקים כלל ועיקר על הנחת המוצא של המחוקק בעצם חקיקתו של סעיף 79א, ובה במידה, אין אנו חולקים על סמכותו המובנת מאליה של בית המשפט לפסוק בפשרה "הן לדין והן לפשרה", במטרה לעודד את המתדיינים להגיע לפתרון יעיל ומהיר של הסכסוך. לא זו מטרות רשימתנו זו.

ברשימה זו אנו מבקשים להצביע על תופעה הפושה בשנים האחרונות בקרב חלק מהשופטים המעניקים, שלא בצדק, לפסיקה בדרך הפשרה לפי סעיף 79א מעמד של בכורה, גם באותם מקרים בהם מדובר בסוגיות משפטיות, שראוי היה כי יתבררו לגופו של עניין, לאחר שמיעת ראיות והגשת סיכומי הצדדים, וכך להעשיר את המקורות המשפטיים של משפטי ישראל, ואת מאגר פסקי הדין של מדינת ישראל.

תופעה זו מוצאת את ביטויה העיקרי והבולט בתביעות נזיקין ובתביעות של ליקויי בנייה, בהן נוטים בתי המשפט להעלות את ההצעה להסמיך אותם לפסוק על דרך הפשרה כדרך שיגרה וכבר בשלבי המוקדמים של הדיון, בראש ובראשונה מתוך רצון פן להקל על העומס הבלתי נסבל המוטל עליהם. כידוע, במקרים כאלה, לא במהרה יסרב הפרקליט המצוי להצעת בית המשפט, מחשש שסירובו עלול להיות לו וללקוחו לרועץ בהמשך ניהול ההליך, או במסגרת יחסיו המתמשכים עם בית המשפט. עורך דין כזה, הנוהג לבלות חלק ניכר מזמנו בבתי המשפט במלאכת הליטיגציה יודע היטב כי עליו לשמר את יחסיו הטובים עם בית המשפט, ולהצטייר בעיניו כמי שאינו נוהג לסרב להצעות של בית המשפט במטרה לסייע לו במלאכת השפיטה, ועל כן לא אחת קורה שהלקוח עומד משתומם וחסר אונים מול ניסיונות השכנוע של פרקליטו להסכים למתן פסק דין בפשרה, על אף כל ציפיותיו ואמונתו העמוקה בצדקת טענותיו, שלא אחת נתמכו גם, או בעיקר, בייעוץ המשפטי שקיבל מפרקליטו, אותו פרקליט המנסה כעת לשכנעו להסכים למתן פסק-דין בפשרה.

תופעה זו מסובכת אף יותר מאשר חזותה החיצונית, ואף טמון בה זרע של פורענות, העלול לקעקע את יחסי האמון הבלתי מסויגים הצריכים לשרור בין עורך הדין לבין לקוחו. בל נשכח כי ההחלטה לפנות לערכאות במקרה נתון היא פרי בדיקה מעמיקה ויסודית של סוגיה משפטית אותה מביא הלקוח לפתחו של פרקליטו, ולאחר שזו נבדקה לעומקה והתגבשה ההערכה המשפטית של הפרקליט, כי טענת לקוחו בדין יסודה והיא נתמכת בתקדימים ובאסמכתאות משפטיות, או אז מוגשת התביעה לבית המשפט בתקווה לזכות בסעד הרצוי. אין באמור כמובן כדי להקים 'התחייבות חוזית' מצד הפרקליט להשגת התוצאה המשפטית הרצויה ללקוח, שהרי בידוע הוא כי הערכות משפטיות הן עניין לפרשנות על-ידי בית המשפט היושב לדין, ואעפ"י כן, הלקוח המסוים מפתח ציפייה לגיטימית הנסמכת על חוות דעתו המוקדמת של פרקליטו, ומצויד בציפייה זו הוא מגיע לדין המשפטי כשהוא חדור באמונה בצדקת דרכו וטענותיו. קשה להפריז במילים לתיאור מפח הנפש הנגרם ללקוח כזה שעה שהוא שומע במו אוזניו, כבר בישיבת קדם-המשפט הראשונה, את השופט היושב בדין מביע הערכה ראשונית על סיכויו להצליח בתביעתו, ובהמשך ישיר לאמירה כזו הוא אף מעלה את ההצעה לפסוק בתביעה בדרך הפשרה.

נבהיר כי באומרנו כן, אין אנו מטילים חלילה ספק ביושרם ובהגנותם של שופטי ישראל, העושים מלאכתם נאמנה, ויחד עם זאת, לא אחת מתגנבת ללב התחושה כי בתי המשפט עושים שימוש מכני בפרקטיקה זו של הערכת סיכויי תביעה נמוכים ביחד עם ההצעה לפסוק לפי סעיף 79א, כטקטיקה שנועדה להעדיף שיקולי יעילות וחסכון בזמן שיפוטי, על פני הכרעה שיפוטית לגוף העניין, גם אם מונחת לפנייהם סוגיה משפטית שראוי היה כי יפסקו בה לגופה. מצער להיווכח כי לא פעם בתי המשפט רואים את התיק המונח לפנייהם דרך "קוף המחט", ובכל אותם מקרים בהם סכום התביעה "אינו משמעותי" בעיניהם – הרי שדרך המלך לסלק תביעה כזו היא בדרך הפשרה, מבלי שיעניקו את המשקל הראוי לסוגיה המשפטית המתעוררת בתביעה הנדונה בפניהם וליסודות הסכסוך שבין בעלי הדין. במילים אחרות, במתח המתמיד הקיים בין הרצון ליעל את עבודת בתי המשפט, לבין הצורך להכריע בסכסוך לגופו של עניין ולקבוע ממצאים שאף יקימו מעשה בית-דין בין הצדדים, נתון כיום מעמד של בכורה לשיקול הראשון, ויש להצטער על תופעה מתרחבת זו.

האמור לעיל אינו חל על אותן 'תביעות והתדיינות מיותרות', כדברי השופט טירקל לעיל, ותביעות מסוג זה בוודאי מומלץ ורצוי לסיימן בפסק-דין בפשרה לפי סעיף 79א, אלא שעיקר דאגתנו נתונה

לאותם מקרים, והם לא מעטים, בהם נעשה שימוש תדיר ושיגרתי באמצעי זה של פסיקה לפי סעיף 79א, גם כאשר עסקינן בתביעה רבת היקף, הן כספי והן משפטי, ולמקרים מסוג זה מכוונת ביקורת זו.

בדברי המשנה לנשיא השופט ש' לוי (ש' לוי, **תורת הפרוצדורה האזרחית - מבוא ועקרונות יסוד**, תשנ"ט 155) מצינו כי מתן פסק-דין בפשרה מתאים, בין היתר, גם למקרה שבו **'קיימת מחלוקת בסיסית בין בעלי הדין בשאלה של עובדה או בשאלה של חוק וסיכויי ההכרעה בסכסוך אינם ברורים. בעלי הדין אינם מוכנים ליטול עליהם את הסיכון שהתביעה תידחה במלואה או שתקבל במלואה, ולכן הם מוכנים למסור לבית המשפט את ההכרעה לפי קריטריונים המבוססים על הערכת הסיכויים והסיכונים בתיק'**. לעניות דעתנו, במקרים אלה בהם מתעוררת שאלת עובדה השנויה במחלוקת, או שאלת חוק או הלכה משפטית, אף אם סיכויי ההכרעה אינם ברורים מראש, אין מקום לעשות שימוש שגרתי ומובן מאליו בכלי הפשרה לפי סעיף 79א, שהרי בדיוק למטרה זו מעמידה שיטת המשפט בישראל לבעלי הדין ולבית המשפט כלים לבחון את **'הערכת הסיכויים והסיכונים בתיק'** באמצעות החקירות הנגדיות, הגשת ראיות וסיכומים בכתב, במטרה לשכנע את בית המשפט, איש בצדקת גרסתו.

בשגרת העבודה השיפוטית הקיימת כיום, עליה אנו מבקשים להצביע ברשימה זו, מיטשטש הגבול ומיטשטשת ההבחנה הראויה בין "תביעות מיותרות" לבין תביעות המעלות שאלה של עובדה או חוק או הלכה, וכך מוקרבות לא אחת תביעות הראויות להתברר לגופן על מזבח הרצון ליעל את עבודת בית המשפט ולחסוך מזמנם וממונם של בעלי הדין. גם אם לא לתוצאה זו התכוון המחוקק בחקיקת סעיף 79א, הרי שבפועל זו התוצאה העגומה המתקבלת, שעה שבתי המשפט מקדשים את ייעול עבודתם על-חשבון הצורך לדון ולהכריע בתביעות הראויות להתברר לגופן.

ביקורת זו מקבלת משנה תוקף בכל אותם מקרים בהם ההליך המשפטי הגיע לשלב מתקדם, ולא אחת נתקלנו בתופעה של הצעת בית משפט לפסיקה לפי סעיף 79א גם אחרי שנשמעו הראיות, ואף אחרי שהוגשו הסיכומים בכתב. לעניות דעתנו, בשלב מתקדם זה של ההליך, אין כל רבותא בסיום ההליך בפסק-דין של פשרה, שהרי בכך מעוקרת מטרתו המקורית סעיף 79א לחסוך בזמן ובממון הצדדים.

אנו ערים למשמעות הדברים המובאים לעיל, הנחזים להיות חורגים מן השורה, אולם דאגתנו הכנה נתונה לעשייה המשפטית הן של בתי המשפט, הן של עורכי הדין והן של בעלי הדין. אלה גם אלה חפצים בביסוס מעמדו של בית המשפט ובהעמקת אמון הציבור במערכת המשפטית כולה. במצב שבו בית המשפט מעלה מיוזמתו כבר בשלב קדם המשפט, קל וחומר בשלב מתקדם של ההליך, הצעה לפסיקה על דרך הפשרה, גם אם מונח לפניו תיק בעל היקף כספי משמעותי, או תיק העוסק בסוגיה משפטית ראויה, בטענה שמוטב להם לצדדים "לקנות סיכון" או לקנות את הדין, לא ייפלא שהצדדים המעורבים בתיק מרכינים את ראשם בפני בית המשפט ומסכימים להצעה, אך מפח הנפש בתוצאה שהתקבלה בדרך זו תיוותר להיות מנת חלקם בלבד של בעלי הדין, ותצרוך בתודעתם חוויה קשה שלא במהרה תחלוף, ובוודאי שלא יהיה בה כדי להוסיף ליוקרתו ולמעמדו של בית המשפט.

האמור לעיל הינו בבחינת קל וחומר בכל אותם מקרים בהם הפשרה המתקבלת היא **'פשרה מכנית המבוססת תמיד על חלוקת מושא התביעה בין בעלי הדין באופן של מחצה על מחצה ועל כן היא פסולה, משום שהיא שרירותית ובלתי סבירה, ומשום שאינה מביאה בחשבון את כל יסודות הסכסוך שבין בעלי הדין'** (דברי השופט מ' אילן בפס"ד **אגיאפוליס** לעיל). בימים אלה ממש ניתן בבית משפט השלום בתל-אביב פסק-דין בפשרה כזו (ת.א. 24754-08-13) שחילק באופן תמוה את סכום התביעה מחצה על מחצה בין בעלי הדין, על אף טענות משפטיות כבדות משקל שעלו מתוך כתבי הטענות, ועל אף שבפני בית המשפט הייתה מונחת חוות-דעת של מומחה בית המשפט, שהעמידה את הנזק שנגרם לתובעים על שיעור של 5% בלבד מסכום תביעתם, ועל אף שבעלי הדין טרחו והגישו סיכומים מקיפים ומפורטים, למרות זאת מצא בית המשפט לנכון "לחלק את העוגה" בין שני בעלי הדין באופן שווה, מבלי שנימק את פסק דינו, וכך יצאו התובעים שמחים בחלקם, בעוד הנתבעת חויבה לשלם להם סכום הגבוה פי עשרה מסכום הסיכון שעמד בפניה, אילו התבררה התביעה לגופה, ובהסתמך על קביעת מומחה בית המשפט עצמו.

יש לקוות איפוא כי בתי המשפט יחזירו למקומו הראוי את האיזון הנדרש והראוי בין סוגי התביעות הראויות להתברר לגופן, לבין "התביעות המיותרות". כך תחזור לקדמותה כוונתו המקורית של המחוקק בחקיקת סעיף 79א, וכך ימשיך להתמלא מעיין הפסיקה ממנו שואבים משפטי ישראל את תעצומות הנפש ואת המקורות להמשיך בעשייה המשפטית המבורכת.